

EUROPETNET PODSTAWĄ EUROPEJSKIEGO SYSTEMU REJESTRACJI ZWIERZĄT

W czasach ciągłych zmian, np. tych związanych z rozwojem kariery zawodowej, nieuniknione stają się częste podróże albo przeprowadzki. Wielu ludzi zabiera wtedy ze sobą swojego psa lub kota. Pojawia się w związku z tym pytanie: Jak zapewnić bezpieczeństwo zwierzętom i ochronić je na wypadek zaginięcia? Grupa osób, którym zależało na zapewnieniu możliwości identyfikacji zwierząt założyła w 1997 roku organizację European Pet Network, obecnie znaną jako Europetnet. Siedzibą Europetnet'u jest Bruksela.

W krótkim czasie do tej szczytnej idei dołączyły największe bazy danych oznakowanych zwierząt z terenu całej Europy. W ramach swoich obowiązków, działacze Europetnet'u rozpoczęli również współpracę z Komisją Europejską oraz organizacją ICAR (International Committee for Animal Recording). Dysponując odpowiednimi kompetencjami, organizacje te dbają o zapewnienie odpowiednich standardów, zarówno w materii jakości użytkowanych do znakowania zwierząt urządzeń (mikroczipów), jak również standardów prowadzenia bazy danych. Ta druga część zadań obejmuje zagadnienia związane z zapewnieniem wysokiego poziomu bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych (z dostosowaniem do obowiązujących na terenie danego kraju przepisów nadrzędnych), oraz samej jakości obsługi klienta końcowego.

Europetnet zrzesza bazy, które faktycznie przyczyniają się do zapewnienia pomocy zagubionym zwierzętom. Dziś należy uznać, iż Europetnet jest organem scalającym systemy identyfikacji zwierząt towarzyszących funkcjonujące w poszczególnych państwach Wspólnoty Europejskiej. W Polsce trzy bazy należą do tej organizacji i objęte są specjalnym statusem prawnym. Jest to Międzynarodowa Baza Danych SAFE-ANIMAL prowadzona przez Fundację SAFE-ANIMAL oraz Animal ID i Identyfikacja.pl prowadzone przez Polskie Towarzystwo Rejestracji i Identyfikacji Zwierząt Sp. z o.o.. Nadzór europejskich instytucji nad tymi podmiotami gwarantuje bezpieczeństwo zarejestrowanych i przetwarzanych danych osobowych.

Działacze Europetnetu, jako podstawową wartość definiują dobrostan zwierząt. Wszystkie działania realizowane są przez pryzmat tej szlachetnej dewizy. Organizacja ma charakter neutralny politycznie. Celami Europetnetu są:

- Promowanie obowiązkowej i właściwej identyfikacji oraz metodycznej rejestracji zwierząt towarzyszących w Europie.
- Zapewnienie powszechnego europejskiego rejestru referencyjnego danych o mikroczipach, umożliwiającego weryfikację bazy danych, w której przechowywane są informacje o poszczególnych transponderach (mikroczipach).
- Udział w działaniach ukierunkowanych na tworzenie, rozwój i organizowanie europejskiego systemu łączności między bazami danych oznakowanych zwierząt.
- Współpraca z podobnymi organizacjami na świecie w ramach swojego celu.

Obecnie polityka Europetnetu ukierunkowana jest na konsolidację istniejących baz danych. Analitycy i specjaliści z branży są pewni, że scalanie funkcjonujących systemów identyfikacji zwierząt jest najlepszym rozwiązaniem.

POWSTANIE KRAJOWEGO INSTYTUTU REJESTRACJI ZWIERZĄT

Na całym świecie funkcjonują systemy rejestracji i identyfikacji zwierząt. Obecnie nikt już nie kwestionuje zasadności stosowania najnowszych rozwiązań, jakie w tym zakresie oferuje technologia, czyli znakowania z użyciem elektronicznego transpondera (mikroczypa). W Polsce ta metoda znakowania psów i kotów została rozpowszechniona poprzez podmioty wchodzące w skład Europetnet (European Pet Network), czyli Europejskiego Zrzeszenia Baz Danych Zwierząt Oznakowanych z siedzibą w Brukseli.

Istnieją szczegółowe regulacje prawne dotyczące sposobów identyfikacji zwierząt gospodarskich. Wynikają one zarówno z Polskiego ustawodawstwa, jak i z bezpośredniej implementacji nadrzędnych wytycznych obowiązujących w krajach Unii Europejskiej. Nie istnieje jednak takie otoczenie formalno-prawne regulujące kwestie związane ze znakowaniem zwierząt towarzyszących. Pomimo tego stanu korzyści wynikające ze znakowania zostały zauważone w środowisku wszystkich osób zaangażowanych w kreowanie dobrostanu zwierząt. Dzisiaj zwierzęta znakuje się w prawie wszystkich schroniskach dla zwierząt czy hodowlach. Wiele miast prowadzi akcje bezpłatnego znakowania zwierząt dla swoich mieszkańców.

Brak konkretnych rozwiązań powoduje zagrożenie powstania nieprawidłowości mogących mieć negatywne skutki dla skuteczności funkcjonowania istniejącego, spójnego z Europetnetem systemu znakowania zwierząt. W żargonie prawniczym ten stan otoczenia makroekonomicznego określany jest mianem „ekspozycji na ryzyko”. Powstają podmioty ukierunkowane na zysk, które poza istniejącym systemem próbują wdrażać swoje rozwiązania nie zwracając uwagi na destrukcyjne skutki, które

dotyczą przede wszystkim zwierząt. W swojej działalności dążą do ograniczania kosztów poprzez omińnięcie europejskich standardów dotyczących jakości stosowanych do znakowania urządzeń, czy zapewnienia nieprzerwanej obsługi i aktualizacji bazy danych zwierząt oznakowanych. Należy zauważyć, iż są to zarówno podmioty krajowe, jak i z kapitałem zagranicznym.

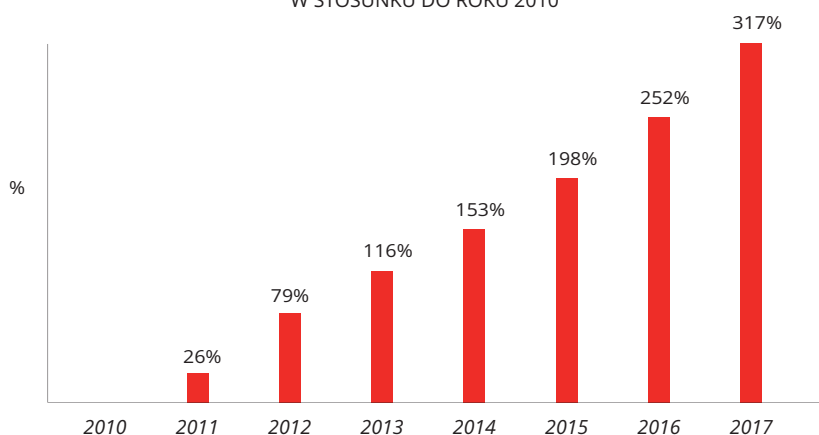
W takim otoczeniu, w celu zapewnienia ciągłości wdrażania dobrych praktyk oraz w celu przeciwdziałania coraz liczniej występującym nadużyciom powołano Krajowy Instytut Rejestracji Zwierząt (KIRZ). Jest to polska organizacja o charakterze apolitycznym, skupiająca się na ochronie zwierząt poprzez wdrażanie skutecznych rozwiązań systemowych. Swoje cele KIRZ realizuje poprzez działalność naukowo-badawczą dotyczącą problematyki elektronicznego znakowania zwierząt oraz wspieranie polskich podmiotów funkcjonujących w tej dziedzinie. Instytut prowadzi również działalność ekspercką i konsultacyjną, w ramach której może przeprowadzić czynności interwencyjne poprzez ujawnienie nieprawidłowości czy stwierdzonych przestępstw gospodarczych w obrocie sprzętem do elektronicznego znakowania zwierząt.

Obecnie prace Krajowego Instytutu Rejestracji Zwierząt ukierunkowane są na stworzenie podstaw prawnych do skutecznego wdrożenia w Polsce wytycznych ICAR (The International Committee for Animal Recording - Międzynarodowy Komitet Rejestracji

Zwierząt z siedzibą w Rzymie. ICAR jest dedykowaną instytucją normatywną funkcjonującą przy ISO. Poprzez ciągłe monitorowanie rynków oraz producentów urządzeń do znakowania zwierząt ICAR czuwa nad zachowaniem obowiązujących standardów jakościowych transponderów. Niestety polskie ustawodawstwo nie przewiduje bezpośredniej implementacji wytycznych ICAR w zakresie znakowania zwierząt towarzyszących. Realizowane przez ICAR badania mimo wszystko jednoznacznie wskazują, jakie mikroczipy ze względu na potencjalnie szkodliwe właściwości nie powinny być stosowane i wszczepiane zwierzętom. Krajowy Instytut Rejestracji Zwierząt monitoruje każdy stwierdzony przypadek zastosowania urządzenia niespełniającego norm ISO. Raporty na bieżąco przekazywane są do ICAR, na podstawie których generowane są zestawienia obrazujące stopień zagrożenia dla poszczególnych członków Unii Europejskiej. Wynikiem tych badań są prognozy statystyczne - niestety dla materii znakowania zwierząt towarzyszących w Polsce niezbyt optymistyczne.

Krajowy Instytut Rejestracji Zwierząt dąży do wdrożenia skutecznych narzędzi systemowych pozwalających między innymi na wskazanie wiarygodnych oraz odpowiedzialnych dystrybutorów urządzeń do znakowania zwierząt. Jest przekonany również, że swoją działalnością przyczyni się do wzrostu poziomu wiedzy osób zainteresowanych zagadnieniem znakowania, co w konsekwencji przełoży się na bezpieczeństwo zwierząt.

WZROST LICZBY ZAREJESTROWANYCH ZWIERZĄT W POLSCE
W STOSUNKU DO ROKU 2010

Wykres sporządzony na podstawie danych uzyskanych z FUNDACJI SAFE-ANIMAL

DZIAŁALNOŚĆ

KRAJOWEGO INSTYTUTU REJESTRACJI ZWIERZĄT

Krajowy Instytut Rejestracji Zwierząt (KIRZ) jest jedyną polską placówką naukowo-badawczą zajmującą się problematyką elektronicznego znakowania zwierząt towarzyszących. Swymi pracami naukowymi, wdrożeniowymi, ekspertyzami i konsultacjami, wspiera polskich przedstawicieli elektronicznego znakowania zwierząt i pomaga wprowadzać racjonalne systemy zarządzania siecią przepływu informacji. Rozpoznaje sprzęt do elektronicznego znakowania zwierząt posługując się nowoczesnymi metodami diagnostycznymi. Pomaga we wdrożeniu nowoczesnych rozwiązań materiałowych i technologicznych.

Jako ośrodek naukowo-badawczy oraz autoryzacyjny KIRZ zajmuje się wspieraniem rozwoju elektronicznego znakowania zwierząt oraz ujednoczeniem kwestii rejestracji zwierząt poddanych zabiegowi znakowania. KIRZ uzgadnia zasady, standardy oraz konkretne wytyczne dla celów identyfikacji zwierząt oraz zajmuje się publikowaniem wyników prowadzonych badań. Wraz z innymi organizacjami międzynarodowymi wprowadza w życie wszystkie wytyczne mające na celu zwiększenie poziomu edukacji oraz standaryzuje kwestie elektronicznej identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Celem działania Instytutu jest dostarczanie mieszkańcom Polski i innych regionów Europy możliwie jak najbardziej precyzyjnych i rzetelnych opinii, oraz interpretacji międzynarodowych i krajowych aktów prawnych na temat znakowania zwierząt. Ponadto zajmuje się opracowywaniem ocen stanu technicznego i jakościowego produktów do znakowania zwierząt w Polsce. Do zadań Instytutu należy również ocena zabezpieczeń baz danych i przechowywanych w nich danych osobowych właścicieli zwierząt.

Pracownikami Instytutu są osoby z wieloletnim doświadczeniem naukowym i praktyczno-technicznym: lekarze weterynarii, pracownicy naukowcy

oraz członkowie międzynarodowych komitetów i organizacji. Z ekspertyz i wyników badań instytutu korzystają organy państwa, organy wykonawcze

Rzeczypospolitej Polskiej, Urzędy Miast i Gmin, lekarze weterynarii, schroniska dla bezdomnych zwierząt i wiele innych jednostek administracji publicznej.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA

Instytut współpracuje z laboratoriami badawczymi i zajmuje się certyfikowaniem wyrobów stosowanych w elektronicznym znakowaniu zwierząt. Prowadzi bardzo aktywną współpracę z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi oraz działa w organizacjach międzynarodowych. Uczestniczy też w licznych międzynarodowych projektach badawczych. Krajowy Instytut Rejestracji Zwierząt prowadzi także działalność wydawniczą ukierunkowaną na rozpowszechnianie dobrych praktyk w sektorze znakowania i rejestracji zwierząt.

Aktywnie współpracuje z instytucjami naukowo-badawczymi oraz zarządzającymi z Unii Europejskiej, biorąc udział w licznych przedsięwzięciach badawczych i normalizacyjnych. Uczestniczy i koordynuje wiele projektów międzynarodowych. Celem tych działań jest dostosowanie polskiego systemu znakowania i rejestracji zwierząt do europejskich wymagań technologicznych, środowiskowych i społecznych. KIRZ dąży do zaimplementowania w Polsce metod stosowanych przez instytut normatywny ISO – International Community of Animal Recording (ICAR). ICAR jest znaną na całym świecie organizacją zajmującą się standaryzacją rejestracji zwierząt i oceną ich wydajności. Celem ICAR jest promowanie poprawy znakowania zwierząt gospodarskich i oceny, poprzez formułowanie definicji i norm dotyczących pomiaru cech o znaczeniu gospodarczym.

Eksperti Instytutu czynnie uczestniczą w pracach stowarzyszeń międzynaro-

dowych oraz pełnią ważne funkcje w zarządach prestiżowych organizacji społecznych. Instytut bierze udział w pracach wielu organizacji międzynarodowych, m.in.: European Pet Network. Europetnet powstał w 1997 roku w Brukseli i zrzesza najważniejsze bazy danych z terenu Państw Unii Europejskiej. Organizacja ta powstała na mocy porozumienia osób, które od wielu lat zajmują się kwestią elektronicznej identyfikacji zwierząt w Europie i na Świecie. European Pet Network zrzesza większość baz z terenu Europy i skupia te, które szczególnie się rozwinęły i obejmują swym działaniem znaczne regiony Europy.

Oprócz licznych przykładów współpracy z organizacjami z całego świata, Krajowy Instytut Rejestracji Zwierząt generuje też własne projekty badawcze, mające na celu standaryzację elektronicznego znakowania zwierząt w Polsce i Europie oraz stwarzanie podstaw procesów normalizacyjnych przy współpracy krajów EU. Przykładem takiego projektu jest „Badanie i przygotowanie do komercjalizacji metody TRACEABILITY PLUS w śledzeniu łańcucha dostawy produktów do elektronicznego znakowania zwierząt.” Ponadto, osobny zespół programistyczny KIRZ odpowiedzialny jest za przygotowanie modeli rejestracyjnych i bazodanowych. Zespół ten stale pracuje nad rozwijaniem kodów źródłowych baz danych zwierząt. Zbierane, archiwizowane i przetwarzane dane są gwarantem wysokiej jakości pracy podległych jednostek.

DZIAŁALNOŚĆ AUTORYZACYJNA

Aprobata techniczna na stosowanie wyrobu do elektronicznego znakowania zwierząt, jest udzielana przez Dyrektora Krajowego Instytutu Rejestracji Zwierząt na podstawie rozporządzenia wewnętrznego w sprawie aprobat technicznych KIRZ. Aprobaty techniczne KIRZ obejmują wyroby stosowane do elektronicznego znakowania zwierząt, w tym: mikroczipy RFID, czytniki RFID oraz bazy danych znakowanych zwierząt.

Aprobata techniczna Krajowego Instytutu Rejestracji Zwierząt jest pozytywną oceną techniczną przydatności danego wyrobu do zamierzonego stosowania w elektronicznym znakowaniu zwierząt, uzależnioną od spełnienia przez zainteresowane podmioty, podstawowych wymagań dotyczących:

- a) bezpieczeństwa iniekcji mikroczipa,
- b) bezpieczeństwa wykonania mikroczipa,
- c) bezpieczeństwa użytkowania wyrobu,
- d) odpowiednich warunków higienicznych i sterylnych blistra mikroczipa,
- e) ochrony przed migracją mikroczipa,
- f) oszczędności energii i odpowiedniej izolacyjności czytników RFID
- g) jakości zabezpieczeń bazy danych zwierząt.

Aprobata techniczna jest udzielana w stosunku do poszczególnego wyrobu, dla którego nie ustanowiono Polskiej Normy lub tych produktów, których właściwości użytkowe różnią się istotnie od cech określonych w Polskiej Normie wyrobu.

W obecnie obowiązującym stanie prawnym aprobatę techniczną KIRZ wydaje się wyłącznie dla wyrobu objętego

certyfikatem udzielonym przez ICAR opracowanym dla potrzeb norm zharmonizowanych. Na podstawie dotychczas wydanych aprobat technicznych dla poszczególnych wyrobów, opracowuje się szczególne zalecenia udzielania aprobat, których tytuły zawiera wewnętrzny wykaz KIRZ. Wnioskodawcą może być producent, grupa producentów, dystrybutor lub działający w imieniu wymienionych pełnomocnik. Aprobata techniczna nie jest dokumentem upoważniającym do oznakowania wyrobu przed wprowadzeniem go do obrotu.

Oznakowanie wyrobu znakiem Krajowego Instytutu Rejestracji Zwierząt następuje po wystawieniu przez producenta, na jego wyłączną odpowiedzialność, deklaracji zgodności wyrobu z wyrobem przekazanym do wszczęcia procedury postępowania aprobacyjnego.

Aprobata techniczna określa wymagania dla wyrobu i wskazuje obowiązujący dla wyrobu system oceny jego zgodności z wymaganiami stawianymi przez Krajowy Instytut Rejestracji Zwierząt. System oceny zgodności

określa: podstawy deklarowania zgodności wyrobu przez producenta i podstawy certyfikacji zgodności wyrobu ustanawiane przez akredytowaną jednostkę certyfikującą. Aprobata techniczna jest udzielana na okres 5 lat.

Bezstronność działania jednostki certyfikującej wyroby zapewnia Rada Akredytacyjna Instytutu, która jest organem kolegialnym i opiniodawczym. Członkami Rady Akredytacyjnej są przedstawiciele różnych stron: jednostek administracji publicznej, KIRZ, eksperci reprezentujący producentów i przedstawiciele dystrybutorów, co zapewnia bezstronność jej działania. Struktura Rady Akredytacyjnej umożliwia wszystkim stronom zainteresowanym certyfikacją udział w tworzeniu polityki i zasad dotyczących zakresu i działania systemu certyfikacji. Rada Akredytacyjna jest wolna od jakichkolwiek nacisków finansowych, handlowych lub innych, które mogłyby wpłynąć na jej działanie.

Kierownictwo jednostki certyfikującej zapewnia, że rozumie znaczenie bezstronności działalności certyfikacyjnej oraz deklaruje prowadzenie procesów certyfikacyjnych w sposób jednolity, zgodny z ustalonymi procedurami i kryteriami jednakowymi dla wszystkich klientów. W celu zapewnienia bezstronności jednostka identyfikuje oraz prowadzi analizę zagrożeń i potencjalnych źródeł konfliktu interesów. Bezstronność i niezależność jednostki certyfikującej wyroby jest zapewniona na trzech poziomach: strategii i polityki, decyzji oraz oceny. Struktura organizacyjna KIRZ zapewnia niezależność i bezstronność działania Działu Certyfikacji Wyrobów, a działalność certyfikacyjna jest oddzielona od wszelkiej innej działalności, w którą zaangażowany jest KIRZ.